

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.iер.ro). Permisuniunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.iер.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA BĂJĂNARU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 884/04)

Hotărâre

Strasbourg

21 septembrie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute de art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Băjănaru împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judcători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 31 august 2010,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 884/04 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Floarea Băjănaru („reclamanta”), a sesizat Curtea la 17 noiembrie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 21 septembrie 2009, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamanta s-a născut în 1935 și locuiește în București.

5. La 24 august 1991, Comisia locală din Poeni pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 („comisia locală”) a reconstituit, în temeiul legii citate anterior, dreptul de proprietate al

reclamantei asupra a două terenuri cu o suprafață totală de 26 900 m², dintre care unul agricol de 22 727 m² și unul construibil de 4 173 m², ambele situate pe raza comunei Poeni.

6. La scurt timp după aceea, la o dată neprecizată, comisia locală a reconstituit dreptul de proprietate al lui T.I. asupra unui teren de 5 000 m², care includea și suprafața de 4 173 m², acordată deja reclamantei.

7. Prin urmare, printr-un proces-verbal încheiat la 13 septembrie 1991, T.I. a intrat în posesia terenului aflat în litigiu și a început să construiască o casă pe acesta, dat fiind că a primit, la 14 iulie 1993, autorizație de construcție de la Primăria Poeni.

8. Prin decizia din 6 octombrie 1997, comisia locală și-a anulat parțial decizia din 24 august 1991 și a emis o altă decizie, care nu mai includea terenul construibil aflat în litigiu. Aceasta și-a motivat decizia prin faptul că G.E., mama reclamantei, îi vânduse terenul respectiv lui T.I.

9. Reclamanta a contestat această decizie în fața Comisiei județene Teleorman pentru aplicarea Legii nr. 18/1991 („comisia județeană”), care, prin decizia din 27 februarie 1998, a admis contestația și a reconstituit dreptul de proprietate al reclamantei asupra terenului construibil cu suprafața de 4 173 m². T.I. a contestat în instanță această decizie. Prin hotărârea definitivă din 28 septembrie 1999, Curtea de Apel București a respins cererea. Aceasta a reținut că T.I. avea dreptul să revendice doar un teren de 800 m², pentru care prezentase o chitanță ce confirma contractul de vânzare-cumpărare încheiat cu G.E., suprafața de 4 173 m² revenindu-i în continuare reclamantei.

10. La 13 decembrie 1999 și la 28 februarie 2000, reclamanta a solicitat Primăriei Poeni să îi elibereze titlul definitiv de proprietate și să o pună în posesia terenurilor la care avea dreptul în temeiul deciziei comisiei județene și al hotărârii definitive, din 28 septembrie 1999, a Curții de Apel București.

11. Serviciile competente din cadrul primăriei au pregătit documentația și, la 17 ianuarie 2000, procesul-verbal de punere în posesie asupra terenului inițial. Cu toate acestea, operațiunea de punere în posesie propriu-zisă nu a avut loc, întrucât reprezentanții primăriei nu s-au deplasat la fața locului. De aceea, documentele în cauză, trimise comisiei județene, au fost retrimise de aceasta comisiei locale, pentru a fi refăcute, invocând nepunerea în posesie asupra terenului indicat și în prezența vecinilor și a reprezentanților primăriei. În ceea ce îl privește pe primarul E.G., în ciuda procesului-verbal din 17 ianuarie 2000, acesta a dispus expertului topograf să refacă documentele privind terenul reclamantei și să o pună pe aceasta în posesia unui alt teren cu aceeași suprafață, într-o altă locație decât cea stabilită prin hotărârile definitive de care se prevala reclamanta.

12. Reclamanta a fost convocată la primărie, la 11 octombrie 2000, pentru a fi pusă în posesia acestui nou teren. Aceasta a refuzat să se prezinte și i-a trimis primarului o scrisoare prin care îi atrăgea atenția că este pe cale să încalce o hotărâre judecătorească definitivă.

13. La 16 octombrie 2000, în absența reclamantei, s-a întocmit procesul-verbal de punere în posesie asupra noului teren. În baza acestuia, la 3 noiembrie 2000, comisia județeană a emis un titlu de proprietate.

14. Reclamanta a făcut plângere penală la parchet împotriva lui E.G. și a lui D.M., pentru abuz în serviciu. Aceasta s-a constituit parte civilă.

15. Prin hotărârea din 18 martie 2002, Judecătoria Videle a constatat reaua-credință și abuzul în serviciu comis de acuzați la momentul punerii în posesie a reclamantei asupra terenului și i-a condamnat pe E.G. la șase luni de închisoare cu suspendare și pe D.M. la zece luni de închisoare cu suspendare. Instanța a anulat și decizia din 3 noiembrie 2000 a comisiei județene și a dispus punerea în posesie a reclamantei asupra terenului său, aflat în locația inițială.

16. Apelurile introduse de E.G. și D.M. au fost respinse prin hotărârea din 29 mai 2002 a Tribunalului Teleorman. Prin hotărârea definitivă din 26 septembrie 2002, Curtea de Apel București a admis recursurile condamnaților, a casat hotărârea din 29 mai 2002 și a trimis cauza în fața tribunalului, pentru o nouă judecare a apelurilor.

17. Prin hotărârea din 22 ianuarie 2003, Tribunalul Teleorman a respins din nou apelurile lui E.G. și D.M.

18. Prin hotărârea definitivă din 5 iunie 2003, Curtea de Apel București a admis recursurile condamnaților, l-a achitat pe E.G. și a constatat că pedeapsa lui D.M. făcuse obiectul unei grațieri.

19. În ceea ce privește punerea în posesie a reclamantei, curtea de apel a hotărât că aceasta trebuia efectuată în conformitate cu procedura specială, introdusă prin Legea nr. 18/1991.

20. La 1 februarie 2005, comisia locală a întocmit un nou proces-verbal de punere în posesie a reclamantei asupra terenului în litigiu, cu suprafața de 4 173 m². La 26 aprilie 2005, aceasta a obținut titlul de proprietate asupra terenului său.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE ȘI A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

21. Reclamanta pretinde că punerea în aplicare cu întârziere a hotărârilor definitive, pronunțate în favoarea sa, în special a hotărârii din 18 martie 2002 a Judecătorei Videle, i-a încălcat dreptul de acces la instanță, prevăzut de art. 6 § 1 din Convenție, precum și dreptul la respectarea bunurilor sale, garantat prin art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

22. Dispozițiile relevante ale art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție sunt formulate astfel:

Art. 6 § 1

„Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale [...] de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”.

Art. 1 din Protocolul nr. 1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

23. Curtea constată că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea subliniază că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

24. Guvernul admite că reclamanta avea dreptul de a fi pusă în posesia terenului aflat în litigiu, în urma hotărârii din 18 martie 2002, prin care se dispunea punerea sa în posesie, în conformitate cu procesul-verbal din 17 ianuarie 2000.

25. Acesta subliniază că terenul, astfel cum a fost delimitat în acest proces-verbal, este identic cu cel care a fost acceptat de reclamantă la 1 februarie 2005. Constată, astfel, că autoritățile române și-au îndeplinit obligația de a pune în posesie reclamanta într-un termen rezonabil.

26. Reclamanta contestă acest argument. Aceasta consideră că un termen de peste trei ani nu poate fi considerat rezonabil și subliniază că nu a contribuit sub nicio formă la această întârziere.

27. Curtea reamintește că, în prezenta cauză, reclamanta și-a obținut dreptul de proprietate asupra terenului aflat în litigiu prin decizia administrativă din 24 august 1991. Ca urmare a contestărilor din partea lui T.I., acesteia i s-a confirmat dreptul în repetate rânduri și a obținut dispunerea punerii sale în posesie, în special prin decizia din 27 februarie 1998 a comisiei județene, confirmată prin hotărârea definitivă din 28 septembrie 1999 a Curții de Apel București și prin hotărârea din 18 martie 2002 a Judecătoriei Videle, rămasă definitivă în urma hotărârii din 5 iunie 2003 a Curții de Apel București. Aceste decizii și hotărâri au fost executate la 26 aprilie 2005, dată la care reclamantei i-a fost acordat în sfârșit titlul de proprietate, și anume la mai mult de trei ani de la hotărârea din 18 martie 2002 și la mai mult de cinci ani de la hotărârea din 28 septembrie 1999.

28. Este incontestabil faptul că pentru întârzierile în ceea ce privește executarea deciziilor și a hotărârilor pronunțate în favoarea reclamantei sunt răspunzătoare autoritățile române.

29. Curtea reamintește că a concluzionat deja în mai multe cauze că omisiunea autorităților, fără justificare valabilă, de a executa, într-un termen rezonabil, o hotărâre definitivă pronunțată împotriva lor, este considerată drept o încălcare a dreptului de acces la instanță, precum și a dreptului la respectarea bunurilor [*Acatrinei împotriva României*, nr. 7114/02, pct. 40, 26 octombrie 2006 și *Prodan împotriva Moldovei*, nr. 49806/99, pct. 54-55 CEDO 2004-III (extrase)].

30. După ce a examinat toate elementele prezentate, Curtea consideră că Guvernul nu a expus niciun fapt și niciun argument care să poată conduce la o concluzie diferită în prezenta cauză. Ținând seama de jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că, în speță, prin intermediul organelor sale specializate, statul nu a depus toate eforturile necesare pentru executarea hotărârilor definitive pronunțate în favoarea reclamantei și pentru respectarea dreptului de proprietate al acesteia.

31. Prin urmare, au fost încălcate art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1.

II. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

32. De asemenea, reclamanta pretinde încălcarea art. 13 din Convenție. Aceasta menționează rezultatul plângerii sale penale și lipsa recursului pentru recuperarea foloaselor nerealizate, generate de imposibilitatea de a intra în posesia terenului său.

33. Acest capăt de cerere urmărește, în esență, aceleași aspecte ca cele deja examinate mai sus din perspectiva art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1. Prin urmare, nu este necesar să se recurgă la o analiză suplimentară din perspectiva art. 13 din Convenție. În plus, din dosar nu reiese nicio încălcare a articolului respectiv din Convenție.

34. Rezultă că acest capăt de cerere este în mod vădit nefondat și trebuie respins în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

35. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

36. Reclamanta solicită 60 000 euro (EUR) pentru prejudiciul material și moral suferit.

37. Guvernul consideră că această sumă nu este justificată. O constatare a încălcării drepturilor invocate de către reclamantă ar putea constitui în sine o reparație suficientă a prejudiciului moral suferit.

38. Curtea subliniază că singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă, în speță, în executarea tardivă a hotărârii din 18 martie 2002.

39. În circumstanțele speței, având în vedere toate elementele de care dispune și pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41 din Convenție, Curtea acordă reclamantei 3 000 EUR pentru toate prejudiciile.

B. Cheltuieli de judecată

40. Reclamanta solicită rambursarea cheltuielilor de judecată, fără să precizeze suma și fără să prezinte documente justificative.

41. Curtea reamintește că, în temeiul art. 41 din Convenție, pot fi rambursate doar cheltuielile pentru care s-a stabilit că au fost într-adevăr efectuate, că au fost necesare, iar cuantumul lor este rezonabil [a se vedea, printre altele, *Nikolova împotriva Bulgariei* (GC), nr. 31195/96, pct. 79, CEDO 1999-II].

42. Ținând seama de faptul că reclamanta nu a justificat cheltuielile de judecată efectuate, Curtea decide să nu îi acorde nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

43. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;

2. Hotărăște că au fost încălcate art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

3. Hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 3 000 EUR (trei mii de euro), care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, pentru toate prejudiciile, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, această sumă trebuie majorată cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

4. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 21 septembrie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte